

ního práva, a že by teprve, kdyby tomu byl odporoval, byla by žaloba na místě, neboť výmaz smluvního práva zástavního nebylo lze dosíci návrhem na zastavení exekuce. Lichá jest námitka, že žalobce žádal na žalovaném dvě kvitance, jednu na 16.250 Kč a druhou na 8.750 Kč. Žalovaný nebyl ovšem povinen, přijmouti částečné placení své pohledávky, přijal-li je však, byl povinen vydati na ně kvitanci (§ 1426 obč. zák.). Dovolání nebylo tudíž lze vyhověti.

Čís. 6627.

Lze se domáhati provise za sprostředkování obchodů, třebaž byly obchody diferenčními.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1926, Rv I 456/26.)

Žalobě o zaplacení provise 158.626 Kč 66 h byla vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Jde jen o otázku, zda jest pokládati zažalovanou pohledávku 158.626 Kč 66 h a započtením namítanou vzájemnou pohledávku € 1330.15.9 za pohledávky z diferenčních obchodů, tedy nežalovatelné. Jest nesporno, že se žalobce domáhá na žalované firmě zaplacení provise, příslušející bývalému jejímu prokuristovi Karlu A-ovi a postoupené žalobci náhradou za škodu, kterou tento utrpěl tím, že A. v říjnu 1923 proti jeho vůli zakoupil na jeho účet u firmy Roland W. 100 žoků bavlny, kterýžto obchod selhal a končil ztrátou. Jde tedy o nárok na provisi, jejíž výše byla výslovně doznána. Provise jest svou podstatou úplatou za konané služby, při čemž výše její se pravidelně určuje jistým % ceny předmětu, který jest plnění dle smlouvy, ujednané mezi stranami, jež použily k jejímu uskutečnění služeb oné třetí osoby. Nejde tudíž o nárok z původní smlouvy, jejímž obsahem jest právní jednání zcela odlišné (kup, prodej), nýbrž o samostatný nárok ze smlouvy služební. Jest proto lhostejno, zda byly předmětem hlavní smlouvy obchody diferenční, které onen třetí, zde A., sprostředkoval, neboť jeho úplata, již se mu má dostat, není cenou z oněch obchodů, která by arci nebyla žalovatelnou (§ 1271 obč. zák.), nýbrž odměnou za sprostředkování těchto obchodů, třebaže výše ceny byla podkladem pro výměru smluvené provise. Jen tehdy, kdyby předmětem hlavní smlouvy bylo jednání nemravné, neb jinak nedovolené, mohlo by býti uvažováno také o platnosti úmluvy sprostředkovatelské, směřující k ujednání takovýchto obchodů (§ 879 obč. zák.). Diferenční obchody nejsou však ani nemravné, ani nedovolené. Nárok Karla A-a na provisi nebyl by tedy povahou těchto obchodů jako diferenčních nijak dotčen. Poněvadž pak není sporno, že A-ovi tato provise příslušela, jest i nárok žalobce jako jeho postupníka odůvodněn (§§ 1395, 1396 obč. zák.).